

Víte, na jaké preventivní prohlídky máte nárok a kde se můžete nechat ošetřit?

18.05. 2018 - 08:05

Prevence je nedílnou součástí péče o zdraví i v době, kdy nepocítíte žádné potíže. Na preventivní prohlídky nezapomínejte, mohou totiž odhalit závažná onemocnění v jejich počátku. Víte, na jaké preventivní prohlídky máte kdy nárok? Setkali jste se někdy s tím, že by vás v nemocnici v neakutních případech odmítli vyšetřit, protože máte bydliště jinde? Argument takzvané spádovosti by se již používat neměl. Pojištěnec má ze zákona právo vybrat si smluvního poskytovatele.

Odpovědi na otázky spojené se spádovostí a s preventivními prohlídkami se dočtete v poradně, která byla připravena ve spolupráci s MUDr. Janou Vyskočilovou, hlavní lékařkou EUC Kliniky Plzeň, a MUDr. Lucií Bejstovou, dětskou lékařkou EUC Kliniky Plzeň.

Spádovost

Setkali jste se někdy s tím, že by vás v nemocnici v neakutních případech odmítli vyšetřit, protože máte bydliště jinde? Argument takzvané spádovosti by se již používat neměl. Pojištěnec má ze zákona právo na volbu smluvního poskytovatele.

Občas se setkávám s termínem spádovost, mám ji spojenou spíše s dobou dřívější. Co to vlastně ta spádovost znamená a platí ještě? Případně čím byla nahrazena?

Spádovost opravdu fungovala v minulosti a bylo to vlastně přidělení okruhu ulic nebo obcí příslušné nemocnici. V praxi to tedy znamenalo, že pacient mohl být ošetřen jen v té nemocnici, kam patřil dle svého trvalého bydliště. Tato spádovost v současné době již neplatí a byla nahrazena svobodnou volbou lékaře.

MUDr. Jana Vyskočilová, hlavní lékařka EUC Kliniky Plzeň

Existují nějaká omezení pro pacienty, když spádovost už neexistuje?

Mohou mě v nemocnici odmítnout?

Jediným omezením v současné době je problém kapacity daného zdravotnického zařízení, tedy pokud je naplněna lůžková kapacita, může lékař po posouzení zdravotního stavu pacienta a zhodnocení, zda je možné ošetření odložit, doporučit jiné zdravotnické zařízení. Praxe ale bývá taková, že některé nemocnice spádovost „drží“ a pacienty odmítají.

MUDr. Jana Vyskočilová, hlavní lékařka EUC Kliniky Plzeň

Trvale žiji v Praze, ale praktického lékaře mám daleko v místě původního bydliště. Jak mám řešit návštěvu lékaře v případě akutního problému a jak v případě dlouhodobého? Jak probíhá přesun dokumentace, je to nějak řešeno automaticky, nebo si mám požádat o kartu?

Akutní ošetření Vám poskytne jiný praktický lékař, pokud jde ale o dlouhodobý problém, je lepší se přeregistrovat, v tom případě si váš nový registrující lékař vyžádá výpis z dokumentace. Karta je majetkem zdravotnického zařízení a musí se archivovat po dobu danou zákonem. Měnit registrujícího lékaře můžete každé 3 měsíce. U nás v Plzni tohoto institutu využívají studenti a také lidé, kteří zde trvale přes týden pracují a domů jezdí jen o víkendu.

MUDr. Jana Vyskočilová, hlavní lékařka EUC Kliniky Plzeň

Slyšela jsem o dobrém specialistovi, který je ale jinde než v místě mého bydliště. Mohu si za ním zajet a bude mi tato péče i tak hrazena z veřejného zdravotního pojištění?

Tady platí svobodná volba lékaře, tedy můžete. Je však dobré vyšetření u specialisty minimálně zkontrolovat u praktického lékaře, ten by měl napsat doporučení. I když to dnes již není podmínka, je dobré, aby péči a vyšetření koordinoval pacientův praktik.

MUDr. Jana Vyskočilová, hlavní lékařka EUC Kliniky Plzeň

Když pojedu s dítětem na jarní prázdniny do hor a zjistím si, že v místě není doktor a nejbližší nemocnice je 20 km, bude bez problému, když si zavolám sanitku? Pokud chci pediatra, zubaře, přijmou nás na jakékoliv vyšetření, oddělení? Jak se pak postupuje při následné péči, zůstane tam, nebo bude přesunuto?

Převoz sanitním vozem indikuje lékař dle stavu pacienta, tedy záleží, z jakého důvodu budete sanitku volat, určitě ne kvůli například odřenině jen proto, že lékař není dostupný. Akutní ošetření musí být poskytnuto v nejbližším zdravotnickém zařízení. Jedná-li se o stavy ohrožující život, náhlé silné zhoršení chronického onemocnění, bezvědomí apod., pak určitě volejte 155.

Péče pediatra i stomatologa je vázána na registraci. Tedy neregistrující lékař Vás na jakékoli vyšetření přijmout nemusí. Náhlé stavy samozřejmě být ošetřeny musí, bez ohledu na registraci. K následné péči pak budete odesláni ke svému registrujícímu lékaři.

MUDr. Jana Vyskočilová, hlavní lékařka EUC Kliniky Plzeň

Preventivní prohlídky

Prevence je nedílnou součástí péče o zdraví i v době, kdy nepociťujete žádné potíže. Na preventivní prohlídky nezapomínejte, mohou totiž odhalit závažná onemocnění v jejich počátku. Víte, na jaké preventivní prohlídky máte kdy nárok?

Na jaké preventivní prohlídky a jak často bych měla chodit se svými dětmi a kdy je předat do péče lékařů pro dospělé? Děkuji. Alena

Dobrý den, Aleno,

pokud jsou Vaše děti již starší, tak platí, že od 3 let věku do 17 let se preventivní prohlídky konají ve dvouletých intervalech. Poslední všeobecnou preventivní prohlídku by Vaše děti měly absolvovat u praktického lékaře pro děti a dorost nejpozději den před dovršením 19 let. Následně pak si najít praktického lékaře pro dospělé a ten si již sám požádá „dětského“ lékaře o vše potřebné. Pozor na ztrátu očkovacího průkazu, ten máte u sebe doma. Lékař jej bude potřebovat minimálně vidět.

Na zubní preventivní prohlídku by Vaše dítě mělo docházet dvakrát ročně s odstupem šesti měsíců až do 18 let. Dospělí samozřejmě také chodí na prevenci ve stejném režimu.

Co se týče děvčat, ta by měla v 15 letech absolvovat první preventivní gynekologickou prohlídku, která by dále měla probíhat jednou ročně, respektive po 11 měsících. Před začátkem pohlavního života pak doporučujeme očkování proti rakovině děložního čípku. To mohou absolvovat i chlapci okolo 13 let věku.

MUDr. Lucie Bejstová, dětská lékařka EUC Kliniky Plzeň

Dobrý den, chtěla bych se zeptat, jak často a na jaké preventivní prohlídky mají chodit maminky s malými dětmi?

Dobrý den,

vše začíná už po propuštění z porodnice. První všeobecnou preventivní prohlídku musí novorozenec podstoupit do 2 dnů po propuštění z porodnice, a to pokud možno doma.

Do věku jednoho roku ho čekají preventivní prohlídky u praktického lékaře pro děti a dorost ve 14 dnech věku, v 6 týdnech, ve 3 měsících, poté ve 4 až 5 měsících a v 6, 8, 10 až 11 a ve 12 měsících věku. Poté následuje prohlídka v 18 měsících a pak každého půl roku až do 3 let.

Už od prvních měsíců se také řeší povinná očkování. Praktický lékař pro děti a dorost by Vás měl na prohlídky a očkování zvat.

První zubní preventivní prohlídky by mělo dítě absolvovat už v prvním roce života, mezi 6. a 12. měsícem. Poté je podstupují dvakrát ročně.

MUDr. Lucie Bejstová, dětská lékařka EUC Kliniky Plzeň

Dobrý den, je mi 25 let a nevím, na jaké preventivní vyšetření mám nárok a jak často bych na ně měla chodit? Katka

Katko, dvakrát ročně máte nárok na stomatologické vyšetření u svého zubaře.

Jedenkrát za rok byste měla navštěvovat svého gynekologa a jednou za dva roky pak praktického lékaře, který by Vám v rámci preventivní prohlídky měl udělat orientační vyšetření moči.

V 18, ve 30 a ve 40 letech by Vám měl Váš praktický lékař v rámci preventivní prohlídky také vyšetřit koncentraci tuků a glykemií v krvi.

Pokud máte pozitivní rodinnou anamnézu nebo jiné rizikové faktory rakoviny prsu, tak by Vám od 25 let měl vypisovat žádanku na klinické vyšetření prsou.

Od 45 let mají ženy nárok každé 2 roky podstoupit mamografické preventivní

vyšetření. Na toto vyšetření je také potřeba žádanky, kterou Vám vypíše praktický lékař nebo gynekolog.

Ve 40 letech a pak každé 4 roky by Vám měl praktický lékař předepsat vyšetření EKG.

MUDr. Jana Vyskočilová, hlavní lékařka EUC Kliniky Plzeň

V červnu oslavím 50. narozeniny. Vím, že se v tu dobu mění pravidla, na co mám nárok, ale nevyznám se v nich. Děkuji. Milena

Dobrý den, Mileno, jak už jste zvyklá, i nadále byste každé dva roky měla docházet na preventivní prohlídku ke svému praktickému lékaři a dvakrát za rok k zubaři. Měla byste také i nadále navštěvovat gynekologa, ani menopauza není důvodem přestat k němu docházet.

V rámci všeobecné preventivní prohlídky u praktického lékaře byste měla v 50 a 60 letech podstoupit vyšetření koncentrace tuků v krvi. Každé dva roky kontrolu glykemií, každé čtyři roky by Vám měl předepsat EKG.

I nadále byste měla docházet každé dva roky na preventivní mamografické vyšetření.

Po 50. narozeninách se také přidává test okultního krvácení ve stolici, který byste do 55 let měla podstoupit jednou za rok, od 55 let jednou za dva roky. Od 55 let je varianta k tomuto endoskopické vyšetření střev jednou za 10 let. K tomu je potřeba žádanka od praktického lékaře.

Pokud trpíte diabetem, hypertenzí nebo kardiovaskulárními problémy, pak se také od 50 let každé 4 roky provádí vyšetření funkce ledvin.

MUDr. Jana Vyskočilová, hlavní lékařka EUC Kliniky Plzeň

Dobrý den, nikdy jsem nebyl, co se týče prevence, úplně pečlivý, a tak bych se rád zeptal, jak to vlastně je u pánů. Jak často by měli na preventivní vyšetření chodit a co by mělo být jejich součástí? Radek

Radku, vezmeme to od začátku.

Od 18 let by měli mladí muži jednou za dva roky navštívit svého praktického lékaře kvůli všeobecnému preventivnímu vyšetření, součástí kterého je také orientační vyšetření moči. V 18, ve 30 a 40 letech je součástí tohoto vyšetření také kontrola koncentrace tuků a glykemií v krvi. Od 40 by potom měl praktický lékař předepisovat každé 4 roky EKG.

Dále je samozřejmostí kontrola u zubaře jednou za dva roky.

Od 50 let je pak z veřejného zdravotního pojištění hrazeno více prohlídek. Zůstává preventivní návštěva u zubaře dvakrát do roka a preventivní prohlídka u praktického lékaře jednou za dva roky, součástí které by i nadále mělo být orientační vyšetření moči, v 50 a 60 letech také vyšetření koncentrace tuků a každé 2 roky hladina cukru v krvi a i nadále každé 4 roky předepsání EKG.

Po 50. narozeninách se také přidává test okultního krvácení ve stolici, který byste do 55 let měl podstoupit jednou za rok, od 55 let jednou za dva roky. Od 55 let je varianta k tomuto endoskopické vyšetření střev jednou za 10 let. K

tomu je potřeba žádanka od praktického lékaře. Od 50. roku života bude v rámci preventivního vyšetření u praktického lékaře odebrán vzorek krve na PSA – prostatický specifický antigen. PSA je produkován tkání prostaty, ať už normální či nádorovou. Hladina PSA v krvi může být zvýšená u mužů s karcinomem prostaty, nezhoubným zvětšením prostaty nebo s infekcí prostaty. Pokud trpíte diabetem, hypertenzí nebo kardiovaskulárními problémy, pak se také od 50 let každé 4 roky provádí vyšetření funkce ledvin.

MUDr. Jana Vyskočilová, hlavní lékařka EUC Kliniky Plzeň

MUDr. Jana Vyskočilová

MUDr. Jana Vyskočilová působí jako hlavní lékařka EUC Kliniky Plzeň.

Absolvovala lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Plzni a promovala v roce 1983. Specializuje se na interní lékařství a tuberkulózu a respirační nemoci. Na Plicní klinice FN Plzeň působila 12 let ve funkci zástupkyně přednosta. V roce 1995 založila Centrum pro dýchání a spánek ve FN Plzeň. Mezi lety 2010–2013 byla vedoucí lékařkou plicního oddělení, spánkové laboratoře a centra pro neinvazivní ventilaci v Sächsische Schweiz Klinik Sebnitz, kde je nyní externí poradkyně. Je předsedkyní České společnosti pro výzkum spánku a spánkovou medicínu.

MUDr. Lucie Bejstová

MUDr. Lucie Bejstová působí jako dětská lékařka v EUC Klinice Plzeň.

Vystudovala Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Plzni a promovala v roce 1996. Nejprve nastoupila na Dětské oddělení Klatovské nemocnice, poté pracovala 19 let na Neonatologickém oddělení FN Plzeň.